

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА
КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	доктор філософії
<i>Спеціальність:</i>	122 «Комп'ютерні науки»
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	2
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	3
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	іспит

Автор курсу та лектор:

к.х.н., доц., Маслош Ольга Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри економіки і підприємництва

посада

maslosh@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

к.х.н., доц., Маслош Ольга Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Статус	обов'язкова
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	2
Кількість кредитів ЄКТС:	3 кредити ЄКТС
Структура навчальної дисципліни	24 годин аудиторної / 66 годин самостійної роботи
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	екзамен
Актуальність	Проблема комерціалізації результатів наукових досліджень є актуальною і перебуває в полі зору суспільства, уряду, парламенту, приватного бізнесу, самих науковців. Зростання комерційної значущості технологій у сучасному світі вимагає адекватного розуміння суті комерціалізації інновацій в ринковому середовищі, принципів організації, внутрішньої логіки інноваційного середовища та закономірностей функціонування інноваційної інфраструктури
Уявлення про дисципліну	Дисципліна «Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень» спрямована на комплексне розуміння сутності інтелектуальної діяльності, економічної природи інтелектуальної власності, змісту та структури інтелектуальної власності, розуміння механізму та принципів комерціалізації результатів наукових досліджень, структури майнових та немайнових прав на результати наукової діяльності, методів їх оцінки та захисту. Навчальна дисципліна сприяє досягненню програмних компетентностей та програмних результатів навчання ОПП «Право»: ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення ЗК02 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. СК03 Здатність виявляти, ставити та вирішувати дослідницькі науково-прикладні задачі та/або проблеми в сфері комп'ютерних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень СК06. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку комп'ютерних наук та інформаційних технологій.
Мета навчальної дисципліни	Сформувати здатність у здобувачів ефективно проводити комерціалізацію інтелектуальної власності
Передумови вивчення дисципліни	Для успішного вивчення дисципліни аспіранти повинні мати певний набір базових знань та навичок, які слугуватимуть основою для глибшого засвоєння матеріалу, як то основи правознавства, знання в галузі науково-дослідної діяльності, економічної грамотності та базові знання з менеджменту та маркетингу.
Очікувані результати навчання	РН02 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми комп'ютерних наук державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми комп'ютерної науки з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Тема 1. Система інтелектуальної власності	1/1	Поняття інтелектуальної власності та її роль у сучасній економіці. Основні компоненти системи інтелектуальної власності. Міжнародні стандарти та організації, що регулюють інтелектуальну власність.	Обговорення Ситуаційні завдання
2	Тема 2. Становлення і розвиток інтелектуальної власності	1/1	Історичне становлення інтелектуальної власності. Визначення і поняття об'єктів інтелектуальної власності. Роль інтелектуальної власності в інформаційному суспільстві	Обговорення Ситуаційні завдання
3	Тема 3. Об'єкти промислової власності	2/2	Об'єкти промислової власності, їх характеристики. Проблеми та виклики у сфері промислової власності.	Обговорення Реферат Ситуаційні завдання
4	Тема 4. Авторське право і суміжні права	1/1	Авторське право і суміжні права, їх характеристики. Проблеми та виклики у сфері авторського та суміжного права	Обговорення Реферат Ситуаційні завдання
5	Тема 5. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності	1/1	Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності, їх характеристики. Захист нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності	Обговорення Реферат Ситуаційні завдання
6	Тема 6. Зміст та завдання комерціалізації результатів наукових досліджень	1/1	Поняття та зміст комерціалізації результатів наукових досліджень. Основні моделі та стратегії комерціалізації. Завдання комерціалізації наукових досліджень.	Обговорення Реферат Розрахункова робота
7	Тема 7. Особливості комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності	2/2	Форми комерціалізації інновацій. Поняття та види ліцензійних угод. Ліцензії та договори на ноу-хау. Види договорів щодо розпорядження майновими правами на інноваційну продукцію.	Обговорення Реферат Розрахункова робота
8	Тема 8. Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності	1/1	Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності. Підходи до оцінки інтелектуальної власності. Національні стандарти оцінки. Процедура оцінки інтелектуальної власності	Обговорення Реферат Розрахункова робота
9	Тема 9. Обґрунтування доцільності впровадження нової технології	1/1	Аналіз потреб та визначення проблеми при впровадженні інновацій. Техніко-економічне обґрунтування інновацій. Вплив нової технології на бізнес-процеси. Екологічна та соціальна відповідальність впровадження інновацій	Обговорення Реферат Розрахункова робота
10	Тема 10. Закордонний досвід комерціалізації результатів наукових досліджень	1/1	Технологічний трансфер. Державна підтримка та інноваційні екосистеми. Кластери та інноваційні парки. Співпраця між науковими установами та бізнесом. Бізнес-інкубатори та акселератори.	Обговорення Реферат Ситуаційні завдання

Перелік видів діяльності:

- лекції (12 год.);
- практичні завдання (розрахункові та ситуаційні завдання) (12 год.);
- самостійна робота (66 год.)
- 2 лекції практика «Торгівельні марки і патенти» (Дія. Бізнес) «Використання патентних досліджень для розвитку бізнесу». (Дія. Бізнес) (2 години, поза навчальною роботою)

Методи викладання та навчання:

- дослідницький метод
- проблемно-пошуковий метод,
- дискусія / дебати,
- командна робота,
- аналіз ситуації, рольова / ділова гра.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, мультимедійний проектор, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, Power Point, Word, Excel), Zoom, електронне освітнє середовище «ЕСampus» (на базі платформи Moodle)

Самостійна діяльність

№ п/п	Форма і зміст самостійної роботи	Обсяг (год.)
		Форма навчання денна
1.	<i>Засвоєння матеріалу навчальної дисципліни:</i>	
1.1	засвоєння лекційного матеріалу	24
1.2	підготовка до практичних занять	12
2.	<i>Засвоєння окремих розділів програми, що не викладаються на лекціях:</i>	
2.1	Стратегії комерціалізації наукових досліджень: оптимального вибору шляху.	4
2.2	Інноваційна інтелектуальна власність та її вплив на вартість технологічних стартапів.	4
2.3	Роль оцінки ризику у процесі оцінки ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності.	4
2.4	Економічні аспекти комерціалізації результатів наукових досліджень: аналіз закордонного досвіду.	4
3.	<i>Підготовка до контрольних заходів</i>	12
	Разом:	66

Вдосконалення змісту навчальної дисципліни

Після проходження підсумкового контролю та отримання позитивної інтегральної оцінки на сторінці навчальної дисципліни сайту <https://snu.edu.ua/> з'являється посилання на анонімну форму зворотнього зв'язку, що дозволяє врахувати думку здобувачів освіти під час щорічного оновлення змісту навчальної дисципліни, інформаційних та навчально-методичних джерел, видів навчальної діяльності, політики дисципліни, методів і технологій викладання і навчання, регламенту оцінювання.

Рекомендована література

Основна

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 374 с.
2. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
3. Комерціалізація інновацій: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент інвестицій та інновацій» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С.О.Пермінова. – Електронні текстові дані (1 файл: 287 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2020.127 с.

4. Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації : монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. Ю. Сагер, канд. екон. наук, доц. Л. О. Сигиди. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 363 с.

Додаткова

Закони України

5. [Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі»](#)
6. [Закон України «Про охорону прав на промислові зразки»](#)
7. [Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»;](#)
8. [Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем».](#)
9. [Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і \(або\) суміжних прав](#)
10. [Про правову охорону географічних зазначень](#)
11. [Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів](#)
12. [Про авторське право і суміжні права](#)
13. [Про захист від недобросовесної конкуренції](#)

Постанови Кабінету Міністрів України

14. [Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі](#)
15. [Деякі питання надання Міністерством освіти і науки і Державною службою інтелектуальної власності платних адміністративних послуг](#)
16. [Про утворення Державної патентної бібліотеки](#)
17. [Про затвердження Національного стандарту N 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності"](#)
18. [Декрет Кабінету Міністрів України “Про державне мито”](#)
19. [Про утворення Ради з питань інтелектуальної власності](#)

Відомчі нормативно-правові акти

20. [Деякі питання організації діяльності у сфері інтелектуальної власності](#)

Міжнародні договори та угоди в сфері інтелектуальної власності

Міжнародні договори, адміністративні функції яких виконує ВОІВ

21. [Сінгапурський договір про право з торговельних марок](#)
22. [Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності](#)
23. [Всесвітня конвенція про авторське право](#)
24. [Паризька конвенція про охорону промислової власності](#)
25. [Договір про патентну кооперацію](#)
26. [Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків](#)
27. [Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів](#)
28. [Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин](#)
29. [Договір про закони щодо товарних знаків](#)
30. [Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури](#)
31. [Найробський договір про охорону Олімпійського символу](#)
32. [Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків](#)
33. [Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків](#)
34. [Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм](#)
35. [Договір ВОІВ про авторське право](#)
36. [Договір ВОІВ про виконання і фонограми](#)
37. [Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення](#)
38. [Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків](#)
39. [Договір про патентне право](#)
40. [Страсбурзька угода про Міжнародну патентну класифікацію](#)
41. [Локарнська угода про заснування Міжнародної класифікації промислових зразків](#)
42. [Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків](#)

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Індивідуальне завдання 1 (реферат)	10
Індивідуальне завдання 2 (самостійно розроблений ліцензійний договір з додатками(договір, календарний план, технічне завдання, акт виконання робіт)	10

Індивідуальне завдання 3 (розрахункова робота №1)	10
Індивідуальне завдання 4 (розрахункова робота №2)	10
Індивідуальне завдання 5 (алгоритм просування своїх розробок на ринок (повідомлення щодо продукції, потенційне коло замовників, очікуваний ринок збуту тощо))	10
Пройходження курсів на платформі (2 курси по 5бал)	10
Підсумкові заходи (тестування)	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховано певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Завдання і заняття:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Поведінка в аудиторії:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії або , якщо встановлено відповідними наказами дистанційно, відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- дотримуються правил внутрішнього розпорядку університету,
- проявляють толерантність, доброзичливість та виваженість у спілкуванні зі студентами та викладачами,
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;

- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.